

skulle træffes sidste år. Jeg mener fortsat, at svaret må være ja.

Og jeg er helt enig, når det i redegørelsen hedder på side 4:

»Hvad det mest ansvarlige valg kan være, afhænger af den specifikke situation og overvejelser om konsekvenser for den nutidige og fremtidige retstilstand. Regeringen er på den baggrund enig i DUPI-udredningens konklusion, at udfordringen forekommer at måtte være at holde muligheden åben for humanitær intervention i situationer med ekstreme menneskelige lidelser, hvor grundene til handling anses for moralsk tvingende og politisk velfunderede, men hvor Sikkerhedsrådet er ude af stand til at handle uden derved at bringe den eksisterende internationale retsorden, herunder Sikkerhedsrådets centrale rolle, i fare.«

For Kristeligt Folkeparti er dette et nøgleafsnit i regeringens redegørelse, og det er også et nøgleafsnit til forståelse af de handlinger, der førte til, at vi fra Kristeligt Folkepartis side bakkede op om aktionen sidste år.

Som jeg opfatter det, er dette her i virkeligheden også essensen i det, som FN's generalsekretær understregede ved Menneskerettighedskommissionens samling i Genève i april, og som der også er henvist til i redegørelsen, men som jeg her vil undlade at citere.

Selv om man aldrig bliver færdig med at diskutere det her med, hvornår man kan, og hvornår man ikke kan, så synes jeg, det er vigtigt, at DUPI-udredningens konklusion, som jo også er regeringens, ikke er nogen som helst blankocheck til humanitære aktioner af alskens karakter uden FN-mandat. Der skal være tale om en meget nøje afvejning af forskellige hensyn, og herunder selvfølgelig også hensyn til den internationale retsorden, ikke mindst, og FN's Sikkerhedsråds centrale rolle; det er helt afgørende.

Jeg synes, det er vigtigt at sige i forhold til den baggrund, debatten også foretages på her i dag, nemlig det, der skete sidste år i Kosovo, at NATO jo rent faktisk søgte at nå til en forståelse med de i Sikkerhedsrådet blokerende parter, nemlig Rusland og Kina, og det lykkedes vel, især for så vidt angår Rusland, at opnå en vis forståelse, der så også kunne betinge, at man greb til det magtmiddel, som man gjorde i Kosovo.

Netop det aspekt mener jeg er vigtigt at have in mente, for var den forståelse ikke opnået, så tror jeg, situationen havde været en anden, og

så er det også helt klart, at havde NATO så alligevel foretaget en aktion, havde den internationale retsorden og Sikkerhedsrådets rolle for alvor været bragt i fare, hvilket efter min mening så ikke blev tilfældet.

Det korte af det lange er set fra Kristeligt Folkepartis side, at vi sådan set er enige med regeringen i dens redegørelse, i de holdninger, der kommer til udtryk, og i særdeleshed så også i konklusionen, punkt 7 på side 7.

Jeg må sige, at jeg synes, det er vigtigt at hæfte sig ved den sidste del af regeringens konklusion på side 7, dér, hvor der står:

»Imidlertid bør Danmark medvirke til en effektivisering af Sikkerhedsrådet, således at situationer, hvor beslutningsprocessen i rådet er blokeret, minimeres. Det kan bl.a. ske ved at stille krav om en offentlig begrundelse ved anvendelsen af faste medlemmers vetoret.«

Regeringen holder sig i redegørelsen meget specifikt til, hvornår man kan acceptere en humanitær intervention, som heller ikke er begrundet i et klart FN-mandat, og det er fint nok, men man kan måske sige, hvis der skal være lidt debat også i dag, at regeringen er lidt vag i spørgsmålet om: Hvad skal der ske fremover, hvilke reformer er det, vi behøver i forhold til FN-systemet?

Jeg er også enig med den tidligere taler, hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten, om, at vi bliver nødt til at diskutere vetoretten mere specifikt, vi bliver nødt til at lægge pres på at få en reform af systemet, hvad det angår, også hvad angår kredsen af lande, som er repræsenteret i FN's Sikkerhedsråd. Danmark må her, synes jeg, spille mere offensivt ud, end vi gør i dag, i forhold til at lægge pres på FN-systemet, på FN's lande, for at få en egentlig reform.

Jeg synes også, at det er på sin plads i en debat som denne at lægge vægt på, at de humanitære interventioner jo i virkeligheden for langt størstedelens vedkommende, hvis man vrider begreberne lidt, burde have et andet indhold, end interventionen sidste år i Kosovo havde. Den bør også foregå på et langt tidligere tidspunkt, altså hvor den kan have mere forebyggende karakter. Og her tænker jeg altså ikke på, at man stiller op, om jeg så må sige, med militært isenkram, men at Danmark, og jo da ikke mindst de øvrige FN-lande, gennem bistand, målrettet bistand, også for at sikre menneskerettigheder i forskellige lande, kan være med til at forebygge væbnede konflikter.